

Høring 2015

Til Kunnskapsdepartementet.

Høringsuttalelse fra Nasjonal rådgivende gruppe for forbrukerundervisning.

NOU, Norges offentlige utredninger 2015:8 – Fremtidens skole. Fornyelse av fag og kompetanser.

Vi vil med dette levere inn følgende uttalelse:

1. NOU 2015:8 peker på hva som er viktig i fremtidens skole, «Elevenes utvikling i skolen er en viktig del av samfunnets utvikling, og skolen er i et aktivt samspill med samfunnet rundt» og «... at skolegangen skal bidra til elevenes mestring av livet som privatpersoner, ...» «i et perspektiv på 20-30 år.»

Under 1.1.1 «Fire kompetanseområder» presiseres hva samfunnsutviklingen omfatter, og vi ser at «forbruksvekst» er nevnt. Videre under «Fagspesifikk kompetanse...at fagenes metoder og tenkemåter er en spesielt viktig del av byggesteinene, inkludert å kunne tenke kritisk og løse problemer – praktiske og teoretiske, faglige problemer og hverdagsproblemer.» Vi mener det er viktig å definere dette videre i lyset av samfunnet barn og unge vokser opp i og hvilke utfordringer de møter når de skal ta hånd om eget liv.

2. Under 1.1.2 «Dybdelæring og progresjon» ser vi det positivt at kunnskap på tvers av fag tas med: «Å utvikle forståelse innenfor et fagområde eller på tvers av fagområder krever at elevene tilegner seg kunnskaper og ferdigheter, og at de reflekterer over det de lærer, og setter det i sammenheng med det de kan fra før.»

Under 1.1.3 «Fagfornyelse» nevnes både bærekraftig utvikling, folkehelse og livsmestring, noe vi er godt fornøyd med.

Vi mener at disse tre flerfaglige temaer er særlig viktig fremover og må være tydelige i læreplanverket: bærekraftig utvikling, det flerkulturelle samfunn og folkehelse og livsmestring og at det må være tydelige kompetansemål i fag på tvers av fagområdene.

3. Under 2.2.2 «Sentrale trekk ved samfunnsutviklingen» pekes det på at «Samfunnsutviklingen stiller store krav til den enkelte.» Det pekes også på at det er viktig å gjøre elevene i stand til å sortere og håndtere den omfattende informasjonstilgangen fra alle medier og kanaler, at de kan ta «gjennomtenkte og bevisste beslutninger..» som er «... knyttet til egen helse, sosiale relasjoner, bærekraftig forbruk og egen økonomi.»

Under 2.2.4 «Kompetansebehov» pekes det på at «Kunnskap om samfunnet og verden rundt oss kan bidra til personlig utvikling, kritisk refleksjon og et informert og godt fungerende demokrati», at «Samfunnet vil også fremover stille høye krav til den enkeltes evne til å orientere seg i samfunnet, mestre hverdagen og ta gode beslutninger i sitt eget liv.»

Kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, matematisk kompetanse og kunnskap om kropp og bevegelse er eksempler på kompetanse som er viktig for å ta valg knyttet til egen helse,

livsstil, forbruk og økonomi», og vi mener det er meget viktig med kompetanseoppbygging av lærerkreftene som skal undervise og veilede elevene slik det er henvisst til under 1.1.4 «Undervisnings- og vurderingspraksis» nevnes at det må «videreutvikles for å ivareta fornyede fag og vil kreve en langsiktig satsing på utvikling av lærernes kompetanse», og under 1.1.5 «Implementering» nevnes under strategien- kapasitetsbygging og kompetanseutvikling» videre at «Kompetanseutvikling i form av etter- og videreutdanning og skolebaserte kompetanseutviklingstiltak vil være sentrale virkemidler for å skape endringer i skolens praksis.» Kompetanseutvikling bør inkludere temaer knyttet til forbrukerundervisning og bærekraftig levesett.

4. Under 2.3.1 «Fagområder» og «Praktiske og estetiske fag»

Vi er fornøyd med at «Utvalget mener at det får økt betydning for elevene å lære hvordan de tar vare på sitt eget liv, blant annet med tanke på fysisk og psykisk helse, livsstil, økonomi og forbruk. Dette omtales blant annet som livsferdigheter eller hverdagskompetanse og omfatter evne til å ta gode beslutninger og gjøre etiske avveininger.» Vi håper dette vil bli synliggjort i læreplanen og timefordelingen.

5. Under 2.7.2 «De ulike ferdighetene»: «Regning» pekes det på at matematisk kompetanse i samfunnsfag, kan være å vise hvordan regning er integrert i samfunnsfag og «... elevene skal lære ... å drøfte samfunnsfaglig problemstilling og regne ut inntekter, sette opp budsjett for en husholdning og vurdere hvordan livssituasjon, sparing og låneopptak påvirker den personlige økonomien.» Videre under ”Sammenheng mellom ulike kompetanser” nevnes også ”fagovergripende kompetanse”.

Vi må da peke på viktigheten av økt lærerkompetansen spesielt i forhold til lærerutdanning.

6. Under kapittel 3 «Fornyelse av skolefagene» pekes det på «at skolegangen skal bidra til elevenes mestring av livet» og at skolen må «legge til rette for at de utvikler en dyp forståelse av det de lærer innenfor fag og på tvers av fag». Under 3.1.2 «Realisering av skolens samfunnsoppdrag» pekes det på nytteperspektivet og «at kunnskaper og ferdigheter i en rekke ulike fag hjelper den enkelte til å mestre dagliglivet, både i naturen og i den menneskeskapte virkeligheten i et moderne samfunn..» I 3.1.5 pekes det på at ”Fagfornyelse kan også bety restrukturering av faginndelingen,” og ”I kapittel 2 fremheves det at kunnskap om fysisk helse, psykisk helse, kosthold, livsstil og personlig økonomi er viktig for å mestre livet i dagens samfunn.”

Vi er enig i at de kan gjøres mer synlig, og ser det i sammenheng med 3.2.3 «Flerfaglige temaer» Vi mener også at i forhold til elevenes forståelse av problemstillinger knyttet til klimautfordringene kreves det kunnskap fra mange fag. Det er positivt at Utvalget mener at tre flerfaglige temaer er særlig viktige i fremtidens skole og må være tydelige i læreplanverket:

- bærekraftig utvikling
- det flerkulturelle samfunnet
- folkehelse og livsmestring

Vi vil videre peke på at lærerutdanningen må vektlegges, også etterutdanning og videreutdanning.

7. Manglende vektlegging på temaer.

Vi mener at det burde være en større synliggjøring av reklamens og medienes makt når det gjelder elevenes livsstil og livsmestring.

I lys av de voksende gjeldsproblemer både voksne og unge har, mener vi at verdspørsmål knyttet til personligøkonomi og individuell forbruk burde få mer plass i læreplanen.

Vennlig hilsen,

Den nasjonale rådgivende gruppe for forbrukerundervisning

Ved/Victoria W. Thoresen, leder

Den nasjonale rådgivende gruppe for forbrukerundervisning er tverrfaglig sammensatt, og medlemmene er utnevnt av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Gruppen skal foreslå strategier og virkemidler for forbrukerundervisning i Norge, og videre gi råd om hvordan disse kan gjennomføres. I tillegg skal den rådgivende gruppen foreslå og legge til rette for fagdager og seminarer for aktuelle målgrupper.